

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
Університет економіки та права «КРОК»**

**ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА
У ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ФАХОВОГО ЕКОНОМІСТА**

ЗБІРКА ТЕЗ

Київ – 2018

УДК 37:330.8

*Рекомендовано Вченою радою Університету «КРОК»
(протокол №7 від 31.05. 2018 р.)*

Рецензенти:

Кравченко Ірина Семенівна доктор економічних наук,
професор кафедри економіки та менеджменту
Університету банківської справи

Смельяненко Лариса Михайлівна доктор економічних наук,
професор кафедри макроекономіки та державного управління
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана

«Історико-економічна освіта у формуванні компетентностей фахового економіста» : збірка тез. Наукова редакція проф. Радіонової І.Ф. / ВНЗ Університет «КРОК», 2018. – 72 с.

Збірка тез містить матеріали за результатами круглого столу «Історико-економічна освіта у формуванні компетентностей фахового економіста», проведеного в Університеті «КРОК» 25 квітня 2018 року. Автори тез подають своє бачення способів вирішення проблем, пов'язаних з викладанням дисциплін істотко-економічного циклу в українських економічних вишах та формуванням компетентностей економістів.

ЗМІСТ

I. ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНОГО ЦИКЛУ ТА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ ЕКОНОМІСТІВ

<i>Біла І.С., Красман Н.В.</i> Професійні компетентності вчителя	6
<i>Горін Н.О.</i> Актуальні питання вивчення економічної історії України в контексті формування компетентностей економістів.....	8
<i>Гражевська Н.І.</i> Історико-економічна освіта як чинник нагромадження національного інтелектуального капіталу	11
<i>Кахута Н.Д.</i> Формування математичних компетентностей студентів ВНЗ економічного профілю.....	13
<i>Кириленко В.І.</i> Економічна аналітика як професійна компетентність економічних теоретиків	17
<i>Колядич О.І.</i> Історико-економічні дисципліни як абетка економічної науки	19
<i>Красота О.В., Сліпченко С. О.</i> Внесок українських вчених у становлення та розвиток економічної думки в Україні.....	23
<i>Лелюк О.О.</i> Акценти формування нових професійних компетентностей сучасних економістів	25
<i>Лясківська Т.Ю.</i> Компетентності вчителя та учня в процесі застосування дослідницьких технік навчання.....	27
<i>Маслов А.О.</i> Історико-економічні дисципліни в українській економічній освіті періоду реформування	30
<i>Наконечна Н.В.</i> Психологічні компетентності як професійні компетентності сучасного економіста	32
<i>Супрун Н.А.</i> Історико-економічні дисципліни як інструмент формування економічного світогляду та професійних навичок	34
<i>Ткаченко Н.О.</i> Результати нових компетентностей від економічної освіти	38
<i>Фещенко В.М.</i> Історико-економічна освіта: проблеми розвитку та викладання	41
<i>Фігіна Л.О.</i> Історія маркетингової діяльності та компетентності сучасного маркетолога	43

II. СПАДЩИНА УКРАЇНСЬКИХ ЕКОНОМІСТІВ, ПОЛІТИЧНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ ДІЯЧІВ У ФОРМУВАННІ СВІТОГЛЯДУ ТА ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК СУЧАСНИХ ЕКОНОМІСТІВ

<i>Гарін Б. Б., Січевлюк Н. А.</i> Економічні ідеї Володимира Винниченка для формування економічних компетентностей українських високопосадовців.....	47
<i>Гофман М. О., Логош В. Д.</i> Аналізу економічних систем у творчості Михайла Грушевського.....	49
<i>Захарова К. Ф., Сивак О. А.</i> Економічні компетентності українців як мета діяльності митрополита Андрея Шептицького	52
<i>Курбет О. П.</i> Економічна думка України та підготовка фахових економістів	55
<i>Небрат В. В.</i> Утвердження цивілізаційних пріоритетів національної інтелектуальної спадщини	58
<i>Радіонова І. Ф., Лутченко Н. В.</i> Асади теорії державного управління в творчості громадських та політичних діячів України кінця ХІХ – початку ХХ століття	67
<i>Січевлюк Л. В., Гронський І. О.</i> Досвід створення банківської системи України у 1917 – 1921 роках та його значення для формування компетентностей сучасних банкірів.....	70

I. ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНОГО ЦИКЛУ ТА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ ЕКОНОМІСТІВ

Біла І. С.,

кандидат економічних наук, доцент,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,

Красман Н. В.,

кандидат економічних наук, доцент,
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ЕКОНОМІКИ

Тези присвячено вимогам щодо професійних компетентностей вчителя економіки, які релевантні викликам сучасної української економіки та суспільства.

Bila I. S.,

PhD (Economics), Associate Professor,
The National Pedagogical University named after M.P. Drahomanov,

Krasman N. V.,

PhD (Economics), Associate Professor,
The National Pedagogical University named after M.P. Drahomanov

PROFESSIONAL COMPETENCIES OF A TEACHER OF ECONOMICS

The proceedings give prominence to the issue as concerns the demands regarding economics teacher professional competencies which correspond to modern Ukrainian economy and society challenges.

Реформування економіки України передбачає модернізацію викладання економіки, зміни економічного мислення та економічної поведінки. Не викликає сумнівів, що економічна освіта – важлива умова досягнення сталого економічного розвитку, фактор розбудови національної економіки з господарюючими суб'єктами, здатними усвідомлювати причини, наслідки і функціональні зв'язків економічних явищ.

На жаль, в Україні зміни в економічному устрої та особливості формування нової суспільної свідомості зумовили низку проблем у економічній освіті. На нашу думку, основними є такі: відірваність економічної освіти від реальних потреб економічної дійсності; сформована суспільством думка щодо непрестижності професії вчителя взагалі й вчителя економіки, зокрема; низький рівень заробітної плати вчителя порівняно з працівниками, зайнятими в інших сферах української економіки, та в освітній сфері – в інших європейських країнах; низький рівень забезпеченості навчального процесу матеріально-технічною

базою, особливо, у школах поза великими містами; недооцінка значення загальної економічної освіти у формуванні компетентностей пересічних громадян; наявність корупції у закладах освіти тощо. Зазначені проблеми не дозволяють виявити весь позитивний суспільний потенціал економічної освіти та впливають на її якість.

Якість економічної освіти, з однієї сторони, відображає стан та результативність всієї системи освіти, її відповідність потребам та очікуванням різних верств населення [4, с. 216]. З іншої сторони ця якість є віддзеркаленням тих компетентностей і відповідальності, які формують здатність вчителів економіки здійснювати професійну діяльність відповідно до вимог сучасної економіки [2, с. 44].

Найважливішою складовою якості економічної освіти у будь-якій країні стає якість педагогічних кадрів. А рівень професійної компетентності цих кадрів – необхідна умова ефективної навчальної діяльності. Згідно Концепції нової української школи, компетентність являє собою динамічну комбінацію знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, які визначають здатність особи успішно здійснювати професійну та/або подальшу навчальну діяльність [3, с. 12].

Професійна компетентність розглядається як сукупність якостей особистості, необхідних для здійснення трудових функцій відповідно до вимог певної кваліфікації [1, с. 13]. Професійна компетентність вчителя економіки охоплює ціннісні орієнтири, фахові і функціональні знання, вміння, навички та особистісні якості, які спрямовані на досягнення ефективного результату в процесі навчання економіки у закладах середньої освіти.

В умовах перманентної економічної кризи та періодичних спроб реформування української економіки вимоги до шкільного вчителя економіки постійно зростають. Найбільш актуальними вимогами, на наш погляд, є такі:

- рівень теоретичної фахової підготовки та педагогічні навички та вміння мають бути такими, щоб зрозуміло для школярів пов'язувати теоретичні ідеї з економічною практикою;
- вміння знаходити, використовувати та синтезувати сучасну економічну інформацію з різноманітних джерел;
- володіння цифровими технологіями, новими інтерактивними методиками навчання та техніками в навчальному процесі;
- громадянська позиція та громадянська активність, усвідомлення вчителем своєї належності до певної професійної спільноти, знання власних прав та обов'язків;
- вміння використовувати у навчальній діяльності математичний апарат, знання вітчизняної та світової історії, культури, географії тощо;

– використання сучасних методик контролю та оцінювання знань, вмінь, навичок, ставлень та компетентностей учнів закладів середньої освіти;

– нагромадження внутрішніх ресурсів, необхідних для побудови ефективної комунікації в навчальному процесі шляхом встановлення та підтримки контактів, партнерської взаємодії та досягнення порозуміння з учнями та батьками;

– схильність до самоосвіти і саморозвитку, перманентного підвищення кваліфікації, здобуття нових знань, вмінь та до впровадження набутого досвіду в навчальному процесі;

– сповідування моральних цінностей, що мають реалізуватись в економічній сфері, та їх імплементація в свідомість молодого покоління.

Сформульовані вимоги до вчителя економіки безпосередньо пов'язані з тими його професійними компетентностями, які відповідають стану, у якому знаходиться українська економіка та суспільство.

Список використаних джерел:

1. *Верескля М. Р.* Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з менеджменту економічної безпеки в сучасних умовах : монографія / М. Р. Верескля. – Львів : ПАІС, 2017. – 160 с.
2. *Віткін Л. М.* Місце України у світовій та європейській якості / Л. М. Віткін // Стандартизація, сертифікація, якість – 2002. – №3(18). – С.43-49.
3. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Н. М. Бібік. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
4. *Якименко О. О.* Механізм забезпечення якості освіти: державно-громадський контроль / О. О. Якименко // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології. – 2012. – №1(6). – С. 216-220.

Горін Н. О.,

кандидат економічних наук,

ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЕКОНОМІСТІВ

Тези присвячено традиції та сучасним проблемам викладання історико-економічних дисциплін в українських вишах, а також зв'язку цих проблем з рівнем історико-економічних досліджень та станом сучасної української економіки та суспільства.

Horin N. O.,

PhD (Economics), Research Associate,

Institute of Economics and Forecasting, Ukrainian National Academy of Sciences (NAS), SO (State Organization)